Bakma Akdinde Ömür Boyu Gelir

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	04.12.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/819	2025/5179	TBK 611, TBK 614, TBK 617

ÖZET

Kardeşler arası bakma akdinde bakım borçlusunun kusuru ispatlanamadığından tapu iptali reddedilip TBK 617/2 ile aylık 5.000 TL irat bağlanmıştır. Daire, irat miktarının taşınmaz değeri, tarafların ekonomik durumu ve TBK 614 edimleri araştırılarak bilirkişiyle belirlenmesi gerektiğinden bozmuştur.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/bakma-sozlesmesinde-omur-boyu-gelir-2025-5179/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

7. Hukuk Dairesi 2025/819 E. , 2025/5179 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ: Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi

SAYISI: 2024/561 E., 2024/1752 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ: Trabzon 1. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI: 2022/432 E., 2024/5 K.

Bölge Adliye Mahkemesince verilen karar taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra, dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili ile davalının kardeş olduklarını, 21.04.2008 tarihli ölünceye kadar bakım sözleşmesi ile müvekkilinin ... Mahallesi, 1 75... parselde kayıtlı, E Blok, 8. Kat, 18 No.lu bağımsız bölümü davalıya devrettiğini, okuma yazması olmayan, görmede ve duymada problemleri olan müvekkilinin üzerine olan diğer taşınmazlarını da davalının kendi

üzerine devraldığını, davalının bir süre müvekkili ile yaşadığını, dava konusu ve diğer taşınmazları üzerine devraldıktan sonra müvekkilini terk ettiğini, 63 yaşında, tek başına kalan müvekkilinin çok zor zamanlar geçirdiğini, 2015 yılına kadar sağ olan annesiyle birlikte yaşadığını, annesinin vefatı ile kimsesinin kalmadığını belirterek davaya konu bağımsız bölümün davalı adına olan tapusunun iptali ile müvekkili adına tapuya tesciline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı itirazında bulunduğunu, müvekkilinin yıllardır kardeşi olan davacının tüm ihtiyaçlarını karşıladığını ve bakımı ile ilgilendiğini, bu bakımın müvekkilinin dışında kızları tarafından da karşılandığını, davacı aleyhine açılan Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2016/196 Esas ve 2021/316 Karar sayılı dosyasında tanıklık yapan davacının beyanında müvekkilinin kendisine baktığını doğruladığını, davanın iyi niyetten yoksun olarak hukuka aykırı açıldığını, ölünceye kadar bakma sözleşmesinden dönmeyi geçerli kılacak düzeyde sebebin bulunmadığını, davacının kendisinin bir sebep yokken evi terkettiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalının bakım borcunu yerine getirmediği, bu durumun davalının kusurundan kaynaklandığı hususunun mevcut tanık beyanları ve başkaca somut bir delille kanıtlanamadığı, davalı tanıklarının anlatımına göre davalının davacıya bakıp onu gözettiği, sözleşmeden doğan ve üzerine düşen yükümlülüklerini elinden geldiğince yerine getirdiği ve fakat tarafların birlikte yaşamama olgusunun davacının kendi tercih ve arzusundan kaynaklanıp taraflar arasındaki ilişkinin zedelenmesine de davacının kendi hâl ve tutumunun sebep olduğu, davacının davalı ile birlikte yaşarken sözleşme amacına uygun olarak bakım aldığı, daha sonradan davalıyı evden kovduğu, bu haliyle davacı, davalının kusurundan kaynaklı olarak taraflar arasındaki ilişkinin çekilmez hale geldiğini kanıtlayamadığından ve bakım borçlusunun, bakım alacaklısının yanında yaşamaya zorlanması da hukuken mümkün olmadığından davacının sözleşmeyi feshetmesi uygun görülmeyerek taraflar arasındaki mevcut ilişki gözetildiğinde, tarafların bir araya gelip birlikte yaşama olanaklarının bulunmadığı ve bakım yükümlülüğünün bir arada yaşamak suretiyle yerine getirilmesi imkanının kalmadığı kanaatiyle 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 617/2. maddesi uyarınca yapılan değerlendirme ile davacı yararına tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uygun bir irat bağlanması gerektiği değerlendirilerek davacının tapu iptali ve tescil talebinin reddine, kararın kesinleştiği tarihten itibaren başlamak üzere yaşamı boyunca her ay 5.000,00 TL tutarında iradın davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının davalı ile birlikte yaşarken sözleşme amacına uygun olarak bakım aldığı, hatta açılmamış sayılmasına karar verilen Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2016/196 Esas sayılı dava dosyasında davalının tanığı olan davacı ...'nın 04.12.2018 tarihli celsede imzalı şekilde verdiği

beyanda da; annesi ve kendisine davalının baktığını ifade ettiği, ancak daha sonra taraflar arasında çıkan bir anlaşmazlık sonrası davacının, davalıyı evden kovduğu, bu haliyle davacı, davalının kusurundan kaynaklı olarak taraflar arasındaki ilişkinin çekilmez hale geldiğini kanıtlayamadığından ve bakım borçlusunun, bakım alacaklısının yanında yaşamaya zorlanması da hukuken mümkün olmadığından davacının sözleşmeyi feshetmesi uygun görülmeyerek davanın reddine karar verilmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı, yine; tapu iptali ve tescilden ziyade, davalının bakım ödevini davacıya aylık irad ödemek suretiyle yerine getirmesine İlk Derece Mahkemesi tarafından karar verilmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmasa da; davacı tarafın davasının irada bağlı olacak şekilde kabul edilmesine rağmen davacı lehine vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken, davacı aleyhine taşınmaz değerine karşılık gelecek şekilde nispi vekalet ücretine hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı bulunduğundan davacı tarafın tapu iptali ve tescil talebinin reddine, irad bedeline ve davalı tarafın irad bağlanmasına ve bedeline karar verilmesine yönelik istinaf itirazlarının esastan reddine, davacı tarafın vekalet ücretine yönelik istinaf başvurusunun kabulü ile istinaf incelemesine konu yerel Mahkeme kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; davalı tarafın ağır kusurlu eylemleri sonucu ölünceye kadar bakma sözleşmesinin iptaline karar verilmesi gerektiğini, dosya kapsamında, taraflar arasındaki ölünceye kadar bakma sözleşmesi gereğince bakım alacaklısı olan müvekkilin bakım borçlusu olan davalıyı evden kovduğunu gösterecek hiçbir ispata yarar somut delil bulunmadığını, birinci derece akrabaların tanıklığının kabul görmemesi gerektiğini, davalı tanıklarının tamamen duyuma dayalı beyanda bulunduklarını, davalı tanıklarının beyanlarının hem kendi içerisinde hem de birbirleriyle çelişkili olduğunu, dosya kapsamındaki lehlerine olan beyanların dikkate alınmadığını, davalı yan uzunca bir süreden beri sözleşmeyi ihlal ettiğinden dolayı dava tarihinden itibaren bir irade hükmedilmesi gerektiğini, hükmedilen irat miktarının ülkenin ekonomik durumu ele alındığında oldukça düşük olduğunu, bu dava ile ilgi ve alakası olmayan Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2016/196 Esas ve 2021/316 Karar sayılı kararının delil olarak kulanılmasına muvafakatleri olmadığını belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

2. Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; taraflar arasındaki bakım ilişkisinin bitmesinde davacı tarafın asli kusurlu olduğunu, hal böyle iken davacının tapu iptali ve tescil talebinin reddedilmesi neticesinde Türk Borçlar Kanunu'nun 617/son hükmü gereği hakimin takdiri ile müvekkilin irat ödemeye mahkum edilmesinin kabul edilemeyeceğini, karşı tarafın talebi olmaksızın irat ödemeye mahkum edilen müvekkilin yargılama giderleri ve vekalet ücretine de mahkum edilmesinin yasaya aykırı olduğunu, davacı tarafından vekalet ücretine yönelik yapılan bir itiraz bulunmadığı halde Bölge Adliye Mahkemesi tarafından vekalet ücretine ilişkin hükmün değiştirilmesine karar verildiğini, müvekkilin aylık geliri ile davacı asilin aylık gelirinin aynı olması nedeniyle Mahkemece gözetilmesi gereken dengenin dikkate alınmayarak müvekkilin ağır yaşam koşulları altında ezilmesine neden olunduğunu, Mahkemece adalet ve hakkaniyet gereği davacı lehine bağlanan iradın kaldırılmasını, aksi kanaatte olunması halinde iradın uygun ve adil bir miktara hükmedilmesi

gerektiğini, müvekkilinin ve çocuklarının halihazırda davacı asile yardım ettiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, ölünceye kadar bakma sözleşmesinin feshi ile tapu iptali ve tescil istemine ilişkindir.

Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre taraf vekillerinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

6098 sayılı Kanun'un 617. maddesinin son fıkrasına göre; “Hâkim, sözleşmenin önel verilmeksizin feshini yerinde bulabileceği gibi, taraflardan birinin istemiyle veya kendiliğinden, aile topluluğu içinde yaşamalarına son vererek, bakım alacaklısına ömür boyu gelir bağlayabilir.”

Uyuşmazlığın değinilen TBK'nın 617. maddesinin son fıkrası uyarınca çözüme bağlanması, bakım yükümlülüğünün bir arada yaşamak suretiyle yerine getirilmesi imkânının ortadan kalktığı ya da büyük ölçüde sınırlandığı hâller için düşünülmelidir. Bunun yanı sıra, takdir edilecek irat, yanların özel ve ekonomik durumlarına uygun ve adil olmalıdır.

Bilindiği üzere, ölünceye kadar bakma akdinin kaydıhayat ile irat ilişkisine çevrilmesinde, ölünceye kadar bakanın mevcut borcu yerine bu edimlerin para ile değeri geçer. Sözleşmede ölünceye kadar bakanın borcu özel olarak belirlenmediğinden, bu borcun kapsamını belirlemede 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 614. maddesi hükmü esas alınmalıdır. Bu hükme göre alacaklı, borçlunun ev topluluğuna girer; ayrıca borçlu olduğu malların kıymetine ve alacaklının evvelce haiz olduğu sosyal mevkiye göre hakkaniyetin gerektirdiği şeyleri, özellikle münasip gıda ve elbise vermeye, hastalığında gerekli ihtimam ile bakmaya ve hekim getirmeye mecburdur. Bu nedenle Mahkemenin tahsis edilecek aylık irat miktarını tespit için bilirkişi marifetiyle, devredilen taşınmazların değerini, getireceği aylık geliri ve alacaklı davacının önceki sosyal mevkilerini göz önünde tutarak hakkaniyet üzere davalının yerine getirmekle yükümlü olduğu birlikte konut, beslenme, giydirme ve görüp gözetme edimlerinin kapsam ve parasal değerini belirlemesi gerekir.

Ne var ki; Mahkemece irat bağlanması hususunda yeterince inceleme ve araştırma yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan ilkeler ve açıklamalar doğrultusunda tarafların ekonomik ve sosyal durumlarının zabıta aracılığıyla araştırılması, malvarlıklarının belirlenmesi, davalının belirli bir gelirinin olup olmadığı, dava konusu taşınmazlar dışında taşınmazı bulunup bulunmadığı, bağlanacak iradın sosyo-ekonomik durumuna göre yeterli olup olmayacağının, bilirkişi düşüncesine başvurularak saptanması ve sonuçta davacı yararına sosyo-ekonomik durumuna göre aylık irat bağlanması gerekmektedir.
Bu nedenle; eksik inceleme ile takdiri olarak belirlenen irat miktarına hükmedilmesi doğru görülmemiş, hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Taraf vekillerinin sair temyiz itirazlarının reddine,

2. Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde taraflara iadesine,

Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

04.12.2025 tarihinde kesin olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.